

ADATOK DRÁVA-SÍK FLÓRÁJÁHOZ¹

DÉNES ANDREA

Elfogadva: 1995. augusztus 31.

Bevezetés

A Dráva-sík az Alföld flóraidékének (Eupannonicum) Déli-Alföld (Titelicum) flórajárásához tartozó terület. Több kistáj – a Dráva mente, a Fekete-víz síkja, a Nyárad-Harkányi-sík és a Pécsi-síkság – alkotja. Az utóbbi évekig itt még jelentős volt a legeltető állattartás, ezért nagy területeket foglalnak el a legelők és a kaszálórétek. Ezek flórája, botanikai értékei elég hiányosan ismertek. A Dráva-sík kutatása ugyan már korán megkezdődött, a rétekre vonatkozóan azonban kevés adatot találunk az irodalomban.

A korai florisztikai kutatások többször is érintették e területet. KITAIBEL 1799-ben és 1808-ban járt itt (KITAIBEL 1863; GOMBOCZ 1945; MAJER 1959) a Pécshez közeli alföldi részekben is gyűjtött; SIMONKAI (1876) 1873-ban kutatott a Dráva-síkon; BOROS (1924) láptanulmányai magukban foglalják ezt a vidéket is, s útinaplóiban is értékes információkat találunk. HORVÁT (1935, 1936, 1940, 1942, 1944, 1958, 1975, 1976, 1977; HORVÁT és KEVEY 1984; HORVÁT és SZABÓ 1986) munkásságában is jelentős a terület florisztikai kutatása. Az első és egyetlen Mecsekkel, Villányi-hegységgel közös flóramű „A Mecsek hegység és déli síkjának növényzete” (HORVÁT 1942) és annak kiegészítései (HORVÁT 1958, 1975, 1976, 1977). Legújabbán VÖRÖSS (1962, 1963, 1964, 1965, 1968, 1971, 1972, 1974) és KEVEY (1984, 1988, 1990) végzett jelentős kutatásokat. Fontosak KOVÁCS és KÁRPÁTI (1973, 1974) vegetációtanulmányai, hiszen a rétekre vonatkozóan is közölnek adatokat.

Anyag és módszer

A Dráva-sík kaszálórétjeit és legelőit 1993 óta vizsgálom. A felsorolt florisztikai adatok néhány kivétellel e két élőhelytípusból származnak. Az újabb florisztikai adatok mellett, ahol tudom, pontosítom a régi lelőhelyet. A fajokat Soó (1964–80) sorszámai szerint sorolom fel. A lelőhelyek megadásánál az 1:10 000 méretarányú, 1974–1990-ben készült, földhivatali, községi külterületi átnézeti térképeken szereplő elnevezéseket használom, amennyiben volt ilyen. Az elnevezések helyesírása azonos a térképen szereplővel. Rövidítések: ex verb.: ex verbis – idézett szerző szóbeli közlése; ined.: ineditum – idézett szerző közölhetlen adata, (!): a növényt magam láttam, !: idézett szerző által említett helyen a növényt magam is megtaláltam, régi irodalmi adat esetén a faj a lelőhelyen ma is él; HORVÁT Herb.: HORVÁT ADOLF OLIVÉR gyűjtése a Janus Pannonius Múzeum Herbariumában. BOROS UN.: BOROS ÁDÁM útinaplóiból származó adat. †: a lelőhelyen a faj kipusztult.

Eredmények

A területről eddig nem ismert *Gentiana pneumonanthe* öt helyről, *Ophioglossum vulgatum* két helyről, az *Orchis ustulata* és a *Lathyrus palustris* egy helyről került elő. További 5 faj bizonyult a Titelicum területére újnak és 4 faj a Dráva-síkra újnak. A ma-

¹ OTKA F 012706

gyar flórára új orchidea hibrid az *Orchis coriophora* x *Orchis laxiflora* subsp. *elegans*. Számos újabb lelőhelyen került elő több védett, vagy ritkább faj, mint pl. az *Allium angulosum*, *Aster sedifolius* subsp. *canus*, *Carex panicea*, *Hottonia palustris*, *Iris sibirica*, *Iris graminea*, *Leucojum aestivum*, *Orchis laxiflora* subsp. *elegans*, *Orchis morio*, *Salix rosmarinifolia*, *Selaginella helvetica*.

A részletes adatok a következők:

- P 6. *Selaginella helvetica* (L.) LINK: Kemse „Háromfa, füzliget szélében hollygatott homokfelszínen” (SOMLYAI és DÉNES ined.).
- P 20. *Ophioglossum vulgatum* L.: Bogdása „Czei rétek” (!); Tótújfalu „füzliget a Dráva parton” (!). Titelicumra új.
- P 27. *Phyllitis scolopendrium* (L.) NEWMAN: Csányoszló „Gáj legelőerdő kútjában” (VÖRÖS 1968); Drávasztára „a legelő kútjában” (!) (HORVÁTOVICH ex verb.); Felsőszentmárton „a legelő kútjában” (!) (KEVEY ex verb.).
32. *Clematis integrifolia* L.: Cserkút „Göjényi-rétek” (!); Pellérd (HORVÁT 1958) „a falutól észak-keletre a Pécsi Vízmű védterületén, egykori legelőn” (!) (WÄGNER ex verb.).
45. *Ranunculus flammula* L.: Bogdása „Korong (kaszáló)” (!) (DÉNES és O. AJKAI ined.) Drávafok „Fancsali (kaszáló)” (!). Dráva-síkra új.
65. *Thalictrum flavum* L.: Sellye (SIMONKAI in HORVÁT 1942) „Kis rét” (!); Markóc „Balog-rét” (!); Molvány „legelő a falutól délnyugatra” (!) „Malomi dűlő (kaszáló)” (!).
66. *Thalictrum lucidum* L.: Bogdása „Korong (kaszáló)” (!).
71. *Nymphaea alba* L.: Bogdása „kacsanevelő-tó” (!); Piskó „Piskói-tó” (!); Sellye „horgász-tó” (!); Drávasztára „Bresztik (holtág)” (!) (TÓTH és DÉNES ined.).
176. *Potentilla alba* L.: Sellye „Kis rét” (!). Titelicumra új.
203. *Sanguisorba officinalis* L.: Csányoszló (HORVÁT 1975) „Kovács sziget” (!); Bogdása „Czei rétek” (!); „Derék út széli rétek” (!); „Korong” (!); Drávafok „Fancsali” (!); Drávaiványi „Laszkarét” (!); „Szürkerét” (!); Drávasztára „Erzsébetpusztai rét” (!); Gyöngyösmellék „láperdő melletti rét” (!); Markóc „Balogrét” (!); Marócsa „rét a falutól délre” (!); Molvány „Malomi dűlő (kaszáló)” (!); „Ulcairét” (!); Sellye (NEDVICH et SIMONKAI in HORVÁT 1942) „Kis rét” (!); Zaláta „a nyári töltés melletti kaszáló” (!).
217. *Rosa gallica* L.: Molvány „Ulcairét” (!); Sellye „Kis rét” (!).
390. *Lathyrus palustris* L.: Cserkút „Göjényi-rétek” (!). Titelicumra új.
432. *Trapa natans* L.: Drávasztára „Bresztik (holtág)” (!); Felsőszentmárton „Mrtvica” (!); Piskó „Piskói-tó” (!).
505. *Carum carvi* L.: Sellye „Kis rét” (!). Titelicumra új.
524. *Silaum silaus* (L.) SCHINZ et THELL.: Marócsa „rét a falutól délre” (!). Titelicumra új.
602. *Succisa pratensis* MÖNCH: Pécs (HORVÁT 1942) „a szennyvíztisztítótól északra levő réten” (!); „Berkes (kaszáló)” (!); Bogdása „Czei rétek” (!); „Derék út széli rétek” (!); „Korong (kaszáló)” (!); „Cserkút „Göjényi-rétek” (!); Gyöngyösmellék „a falutól északnyugatra található égerláp melletti rét” (!); Markóc „Balogrét” (!); Marócsa „rét a falutól délre” (!); Molvány „Malomi dűlő (kaszáló)” (!); Sellye „Kis rét” (!).
603. *Succisella inflexa* (KLUK) BECK: Bogdása „Czei rétek” (!); Sellye „Kis rét” (!).
700. *Gentiana pneumonanthe* L.: Bogdása „Czei rétek” (!); „Derék út széli rétek” (!); „Korong (kaszáló)” (!); Cserkút „a pécsi szennyvíztisztítótól nyugatra található legelőkön” (!); Marócsa „kaszáló” (!); Gyöngyösmellék „a falutól északnyugatra található égerláp melletti réten” (!) (WÄGNER ex verb.); Pécs „a szennyvíztisztítótól északra található legelőn” (!) (WÄGNER ex verb.), „Berkes (kaszáló)” (!). Titelicumra új.
704. *Nymphoides peltata* (S. G. GMEL.) KTZE.: Felsőszentmárton „Mrtvica” (!).
914. *Digitalis grandiflora* MILL.: Drávasztára „Erzsébetpuszta, csatornapart” (!).
1198. *Aster sedifolius* L. subsp. *canus* (W. et K.) MERXM.: Cserkút a „pécsi szennyvíztisztítótól nyugatra található legelőkön” (!); Pécs „a szennyvíztisztítótól északra levő legelőn” (!) (WÄGNER ex verb.), „Berkes (kaszáló)” (!).
1215. *Inula salicina* L.: Bogdása „Czei rétek” (!); „Korong (kaszáló)” (!); Cserkút „Göjényi-rétek” (!).
1251. *Achillea asplenifolia* VENT.: Bogdása „Derék út széli rétek” (!); Okorág „Nagy rekettye” (!); Sellye „Kis rét” (!).
1474. *Dianthus pottederae* BORB.: Kákics (HORVÁT 1942) „a Fekete-víz töltésén” (!); Marócsa „Tencsi” (!); Okorág „Nagy rekettye” (!); Molvány „Ulcairét” (!); „legelő” (!); Pécs „Berkes (kaszáló)” (!); Rózsafa „Csötörtök elő rét” (!).
1577. *Primula vulgaris* HUDS.: Keszű „Tüskés legelő” (!) (WÄGNER ex verb.); Pócsa „Pócsai rét” (!).

1584. *Hottonia palustris* L.: Dráva-fok „Nákói-mocsár”! (SZEKERES ex verb.); Vejtő „Vejtő-Lúzsoki csatorna, Vejtő gátórház”! (TÓTH, DÉNES és PÁLFAI ined.).
1670. *Salix cinerea* L.: Pécs „környéke” (HORVÁT 1942) „Pécs-től délre található nedves réteken” (!); Bogdása „Czei rétek” (!); Dráva-fok „Nákói-mocsár” (!); Kemse „Zeli pusztája” (!); Marócsa „a faluba vezető út mellett, az úttól északra” (!); Sellye „Hosszú éger (legelő)” (!); Zaláta a nyári töltés melletti kaszáló” (!); Drávasztára „Erzsébetpusztája” (!); Drávaiványi „Szürkerét” (!); Felsőszentmárton „legelő” (!); Molvány „Malomi dűlő (legelő)”, „Hairét” (!); Gyöngyösmellék „a láperdő melletti fűzláp, a falutól északnyugatra” (!).
1673. *Salix rosmarinifolia* L.: Sellye „Kis rét” (!).
1676. *Alisma lanceolatum* WITH.: Bogdása „Korong (kaszáló)” (!).
1725. *Allium angulosum* L.: Bogdása „Czei rétek” (!); Cserkút „Göjényi rétek” (!); Sellye „Kis rét” (!); Markóc „Balogrét” (!).
1768. *Leucocjum aestivum* L.: Bogdása „Mosó-rét és kanális (kaszáló)” (!); „Kenderes (kaszáló)” (!); „Korong (kaszáló)” (!); „Czei-rétek” (!); „Derék út széli rétek” (!); Drávaiványi „Szürkerét” (!); „Laszkarét” (!); Dráva-fok „Hegyallya rét” (!); „Fancsali (kaszáló)” (!); Drávasztára „Erzsébetpusztai kaszáló” (!); Felsőszentmárton „legelő” (!); Gyöngyösmellék „a községi legelőkön és kaszálókon” (!); Kákics (HORVÁT 1942) „Szénégető kecskehídi rét” (!); Királyegyháza „községi legelőkön és kaszálókon” (!); Okorág „a községi legelőn” (!); Pellérd (HORVÁT 1942) „a Pécsi Vízmű védterületén” (!); Pécs (HORVÁTH 1942) „Berki-rét” (!); Sellye „Kis rét” (!); „Hosszúéger (legelő)” (!); Szentdénés „községi legelő” (!).
1785. *Iris sibirica* L.: Cserkút „Göjényi rétek” (!); „Tompá legelő” (!); Pellérd „a falutól északkeletre”! (WAGNER ex verb.); Pécs (HORVÁT 1942) „a szennyvíztisztítótól északra található legelőn”! (WAGNER ex verb.); Pócsa „Pócsai rét”! (FARKAS ex verb.); Sellye (KERNER 1863) „Kis rét” (!).
1786. *Iris graminea* L.: Cserkút „Göjényi rétek” (!); „Pellérd „a falutól északkeletre a Pécsi Vízmű védterületén egykori legelőn”! (NAGY és WAGNER ex verb.); Pécs „Berkés (kaszáló)” (!).
1790. *Juncus compressus* JACQ.: Cserkút „Göjényi-rétek” (!); Bogdása „Czei rétek” (!); Dráva-fok „Hegyallya rét” (!); Drávaiványi „Szürkerét” (!); Markóc „Balogrét” (!); Marócsa „kaszáló” (!); Sellye „Kis rét” (!); Rózsafa „Csötörtök elő rét” (!); Vejtő „homokbánya” (!); Zaláta „fás legelő” (!).
1794. *Juncus conglomeratus* L.: Cserkút „Göjényi-rétek” (!); Sellye (HORVÁT 1942); „Kis rét” (!); Bogdása „Czei rétek” (!); Dráva-fok „Fancsali (kaszáló)” (!); „Hegyallya rét” (!); Drávaiványi „Szürkerét” (!); Markóc „Balogrét” (!); Marócsa „kaszáló” (!); Molvány „legelő” (!); Sellye „Kis rét” (!); Rózsafa „Csötörtök elő rét” (!); Vejtő „homokbánya” (!); Zaláta „legelő” (!); „kaszáló” (!).
1800. *Juncus atratus* KROCKER: Bogdása „Czei rétek” (!); „Korong (kaszáló)” (!); Marócsa „kaszáló a falutól délre” (!); Pócsa „Pócsai rét” (!); Dráva-síkra új.
1813. *Epipactis palustris* (MILL.) CR.: Szentlőrinc „a Bükkösi víz mellékága menti rét” (!).
1821. *Spiranthes spiralis* (L.) CHEVALL.: Harkányfürdő (LYKA in BOROS 1924) „a fürdő parkjában tömegesen” (LYKA in BOROS un 1922†); Pécs környéke (MAJER in HORVÁT 1942) „Nagyárpádi legelő”! (WAGNER ex verb.).
1827. *Platanthera bifolia* (L.) RICH.: Drávasztára „Erzsébetpusztája: csatornapart” (!).
1836. *Orchis morio* L.: Harkány; (HORVÁT 1942) „a fürdő parkjában” (HORVÁT Herb.†); Sellye (HORVÁT 1942) „Kis rét” (!); Bogdása „Czei rétek” (!); „Kökényesi-legelő” (!); Cún „Majláthpusztája: Dráva töltés”! (O. AJKAI ex verb.); Csányoszló a falutól északra található legelőkon: „Sarokdombor”!, „Homoska”!, „Kovács sziget”!, „Zsenyi pusztája”! (PÁLFAI ex verb.); Drávaiványi „Szürkerét” (!); Dráva-fok „Hegyallya rét” (!); „Fancsali (kaszáló)” (!); Drávakeresztúr „legelő a töltéstől északra” (!); Marócsa „kaszáló” (!); Molvány „Ulcairét” (!); „legelő”, „Malomi-dűlő (kaszáló)” (!).
1837. *Orchis coriophora* L.: Cserkút „Göjényi-rétek”! (VÁGNER ex verb.); Sellye (ÜHERKOVICH in HORVÁT 1976) „Kis rét” (!).
1838. *Orchis ustulata* L.: Molvány „Ulcairét” (!). Titelicumra új.
1841. *Orchis militaris* L.: Drávasztára „legelő a határ mellett”! (NAGY ex verb.); Matty „a Dráva jobb partján levő magyar területen”! (VÁGNER ex verb.).
1845. *Orchis laxiflora* LAM subsp. *elegans* (HEUFF) SOÓ: Bogdása „Czei rétek”! (DÉNES és TÓTH ined.), „Korong (kaszáló)”! (TÓTH és DÉNES ined.); Cserkút „Göjényi-rétek” (!); Drávasztára „a Zaláta felé vezető műutat keresztező csatorna partja”! (NAGY ex verb.), „Erzsébetpusztai kaszáló”! (DÉNES és TÓTH ined.); Felsőszentmárton „legelő”! (TÓTH és DÉNES ined.); Pellérd „a falutól északkeletre a Pécsi Vízmű védterületén”! (WAGNER ex verb.); Pécs – a subsp. *palustris* alfaj több adatát közölték Pécs környékéről (MAJER in HORVÁT 1942, NENDTICH in HORVÁT 1936, MILLNER in VÖRÖSS 1974) – ma a subsp. *elegans* alfaj a következő területeken él: „Megyer, a lőtér mögötti rét” (!); „a vízmű védterülete Pellérdtől északra” (!); Pócsa „Pócsai rét”! (FARKAS ex verb.); Sellye „Kis rét” (!); Szentlőrinc „a Bükkösi-víz mellék-

- ága menti rét" (!). *Orchis corophora* x *O. laxiflora* subsp. *elegans*: Cserkút „Göjényi-rétek” (!). A magyar flórára új hibrid.
1848. *Dactylorhiza incarnata* (L.) (Éf) SOÓ: Cserkút „Göjényi-rétek” (!); Drávasztára „a Zaláta felé vezető utat keresztező csatorna partja” (!) (NAGY ex verb.); Pellérd „a falutól északkeletre a Pécsi Vízmű területén” (!) (LANTOS ex verb.); Pócsa „Pócsai rét” (!) (FARKAS ex verb.); Sellye „Kis rét” (!); Szentlőrinc „a Bükkösd-víz mellékága menti rét” (!).
1873. *Eleocharis mamillata* LINDB.: Bogdása „Czei rétek” (!); Sellye „Kis rét” (!); Vejti „homokbánya” (!).
1874. *Eleocharis uniglumis* (L.) SCHULT.: Marócsa „legelő” (!); Sellye „Kis rét” (!).
1898. *Carex vulpina* L.: Pócsa „Pócsai rét” (!); Bogdása „Czei rétek” (!); „Derék út széli rétek” (!); „Korong” (!); Drávafok „Hegyallya rét” (!); „Fancsali (kaszáló)” (!); Drávasztára „Erzsébetpusztai kaszáló” (!); Markóc „Balogrét” (!); Molvány „legelő” (!); „Malomi-dűlő kaszáló” (!); „Ulcai rét” (!); Rózsafa „fás legelő” (!); Sellye „Kis rét” (!).
1899. *Carex cuprina* (SANDOR) NENDTV.: Bogdása „Czei rétek” (!); „Mosó rét és kanális” (!); Molvány „legelő” (!); Pócsa „Pócsai rét” (!); Sellye „Kis rét” (!).
1904. *Carex brizoides* L.: Marócsa (HORVÁT 1942) „kaszáló” (!); Drávafok „Fancsali (kaszáló)” (!); Molvány „Ulcairét” (!).
1908. *Carex leporina* L.: Bogdása „Czei rétek” (!); Drávafok „Fancsali (kaszáló)” (!); Marócsa „kaszáló” (!); Molvány „Malomi-dűlő kaszáló” (!); Zádor „fás legelő” (!). Titelicumra új.
1915. *Carex elata* ALL.: Bogdása „Czei rétek” (!); „Korong (kaszáló)” (!); Drávafok „Nákói-mocsár” (!); Lakócsa (KOVÁCS ÉS KÁRPATI 1973) „morotvák a falutól keletre” (!); Drávasztára „Adravica” (!).
1918. *Carex flacca* SCHREB.: Drávafok „Fancsali (kaszáló)” (!); Molvány „Malomi-dűlő kaszáló” (!); Pócsa „Pócsai rét” (!); Sellye „Szilvás gye” (!).
1920. *Carex pallenscens* L.: Drávafok „Fancsali (kaszáló)” (!).
1921. *Carex tomentosa* L.: Bogdása „Czei rétek” (!); „Korong (kaszáló)” (!); Marócsa (HORVÁT 1942) „kaszáló” (!); Molvány „Hairét” (!); „Malomi-dűlő kaszáló” (!); Markóc „Balogrét” (!); Sellye „Kis rét” (!).
1928. *Carex caryophyllea* LATOUR: Bogdása „Czei rétek” (!); Drávafok „Fancsali (kaszáló)” (!); „Hegyallya rét” (!); Markóc „Balogrét” (!); Molvány „Hairét” (!); „Malomi-dűlő kaszáló” (!); „Ulcairét” (!); Sellye „Kis rét”, „Szilvás gye” (!); Dráva-sikra új.
1934. *Carex panicea* L.: Bogdása „Czei rétek” (!); Marócsa „kaszáló” (!); Markóc „Balogrét” (!); Drávaiványi „Szurkerét” (!); Cserkút „Göjényi-rétek” (!); Sellye „Kis rét” (!). Titelicumra új.

Összefoglalás

A szerző a Dráva-sík eddig kevésbé kutatott kaszálórétjeiről és legelőiről közöl újabb florisztikai adatokat, köztük több ritka faj adatait és a területre új florisztikai adatokat.

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm BANK LÁSZLÓ, FARKAS SÁNDOR, DR. HORVATOVICH SÁNDOR, DR. KEVEY BALÁZS, LANTOS GÁBOR, NAGY GÁBOR, ORTMANN-NÉ AJKAI ADRIENNE, PÁLFAI LÁSZLÓ, SOMLYAI LAJOS, SZEKERES TIBOR, TÓTH ISTVÁN ZSOLT, VÁGNER GÉZA, WÁGNER LÁSZLÓ segítségét és azt, hogy adataik átengedésével gazdagították dolgozatomat. Köszönöm továbbá a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Baranya megyei Csoportja, az Ormánság Alapítvány és az OTKA támogatását.

IRODALOM – REFERENCES

- BOROS Á. 1924: A drávabalsparti síkság flórájának alapvonásai különös tekintettel a lápokra. *Magyar Botanikai Lapok* 34: 85–118.
- GOMBOCZ E. 1945: *Diaria itinerum Pauli Kitaibelii*. Ungarischen Naturwissenschaftlichen Museums, Budapest.
- HORVÁT A. O. 1935: *Ex Florae Baranyaensi 1. Pécsi Városi Múzeum Kiadványa* 2: 1–12.
- HORVÁT A. O. 1936: *Analysis Florae Comitatus Baranya. A Pécsi Ciszterci Gimnázium Közleményei* 4.
- HORVÁT A. O. 1940: A Mecsek-hegység és déli síkjának növény-földrajzi tájegységei. *Ciszterci Rend pécsi Nagy Lajos Gimnázium Évkönyve (1939–1940)*, pp. 1–16.
- HORVÁT A. O. 1942: A Mecsek-hegység és déli síkjának növényzete. A ciszterci rend kiadása, Pécs.

- HORVÁT A. O. 1944: Pótlások a Mecsek-hegység és környékének flórájához II. *Botanikai Közlemények* 41: 149–151.
- HORVÁT A. O. 1958: Pótdatok a „Mecsek-hegység és környékének flórájához”. *Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* (1957), pp. 31–49.
- HORVÁT A. O. 1975: Pótlások és kiegészítések a „Mecsek-hegység és déli síkjának növényzete” ismeretéhez (1942–1971) I. *Janus Pannonius Múzeum Évkönyve*, (1972–73), 17–18: 15–32.
- HORVÁT A. O. 1976: Pótlások és kiegészítések a „Mecsek-hegység és déli síkjának növényzete” ismeretéhez (1942–1975) III. *Dunántúli Dolgozatok* 10: 23–46.
- HORVÁT A. O. 1977: Pótlások és kiegészítések a „Mecsek-hegység és déli síkjának növényzete” ismeretéhez (1942–1971). *Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* (1974), 19: 37–56.
- HORVÁT A. O., KEVEY B. 1984: Az Ormánság gyertyános-tölgyesei. *Pécsi Műszaki Szemle* 29/3: 15–18.
- HORVÁT A. O., SZABÓ L. GY. 1986: A Mecsek-környék védett növényei. *Pécsi Műszaki Szemle* 31/3: 19–25.
- KERNER A. 1863: Nachtrag zu C. M. Nendtvich enumeratio plantarum territorii quinque-ecclesiesi. *Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft*.
- KEVEY B. 1984: A szentegáti bükkállomány botanikai értékei *Búvár* 39: 58–59.
- KEVEY B. 1988: Útmutató a TTSZ örök részére a Dél-Dunántúli OKTH Felügyelőség működési területén elterjedt veszélyeztetett, védett, fokozottan védett növényekről. Dél-Dunántúli OKTH, Pécs.
- KEVEY B. 1990: A Dél-Dunántúl természeti értékei. I. Fokozottan védett növények. Dél-Dunántúli Vízügyi és Környezetvédelmi Igazgatóság, Pécs.
- KITAIBEL P. 1863: *Additamenta ad Floram Hungaricam*. ed. Kanitz. *Linnaea*.
- KOVÁCS M., KÁRPÁTI I. 1973: Untersuchung über die zonationen- und produktionsverhältnisse im überschwemmungsgebiet dr Drau I. Verlandung der toten Arme und die zonationen des Bodens und dr Vegetation im Inundationsgebiet dr Drau. *Acta Botanica Hungarica* 18: 323–353.
- KOVÁCS M., KÁRPÁTI I. 1974: A Mura- és a Drávaártér vegetációja. *Földrajzi Értesítő* 22: 21–31.
- MAJER M. 1859: Die Flora des Fünfkirchner Pflanzengebietes. Pécsi kath. főgymnasium programja. 23.
- SIMONKAI L. 1876: Adatok a Magyarhon edényes növényeihez. *Mathematikai és Természettudományi Közlemények* (1873), 11: 157.
- Soó R. 1964–1980: A magyar flóra és vegetáció rendszertani-növényföldrajzi kézikönyve I–VI. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- VÖRÖSS L. Zs. 1962: Új gyomnövények Dél-Baranyában. *Pécsi Műszaki Szemle* 7/4: 23–26
- VÖRÖSS L. Zs. 1963: Adatok a Dráva menti holtágak cönológiai és florisztikai ismeretéhez. *Pécsi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei* 7: 271–302
- VÖRÖSS L. Zs. 1964: Újabb adatok a szaporcai holtágak cönológiai és florisztikai ismeretéhez. *Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei*, 8: 75–95.
- VÖRÖSS L. Zs. 1965: Adatok a szaporcai Dráva-hullámtér vizeinek cönológiai és florisztikai ismeretéhez. *Pécsi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei* 2: 123–143.
- VÖRÖSS L. Zs. 1968: Domb- és hegyvidéki növények a Drávasíkon és más florisztikai adatok. *Botanikai Közlemények* 55/3: 185.
- VÖRÖSS L. Zs. 1971: Néhány újabb adat Baranya flórájához II. *Botanikai Közlemények* 58/1: 46.
- VÖRÖSS L. Zs. 1972: Sík területek növényzete. In: Baranya megye természeti földrajza (Szerk.: LOVÁSZ GY.) Baranya Megyei Levéltár, Pécs, pp. 251–257.
- VÖRÖSS L. Zs. 1974: Néhány újabb adat Baranya flórájához III. *Botanikai Közlemények* 61/1: 45

SOME FLORISTIC DATA OF THE DRAVA LOWLAND

Andrea Dénes

The Drava Lowland belongs to rarely studied regions of Hungary, so it may be possible to find here rare species and valuable habitats even recently. Some species, as *Orchis ustulata*, *Lathyrus palustris*, *Ophryoglossum vulgatum* and *Gentiana pneumonanthe*, which have not been known yet from the region, were found. An orchid hybrid (*Orchis corophora* x *Orchis laxiflora* subsp. *elegans*) unknown to Hungary before was recorded as well.

There are also several new localities of some protected plants as *Aster sedifolius* subsp. *canus*, *Selaginella helvetica*, *Orchis laxiflora* subsp. *elegans*, *Orchis morio*, *Leucojum aestivum*, *Iris sibirica*, *Iris graminea*, *Hottonia palustris*. This paper contains the results of field work of the years 1993–1995.

(Cím – Address: Janus Pannonius Múzeum Természettudományi Osztálya, 7061 Pécs, Pf.: 347 – Janus Pannonius Museum, Natural History Department, H-7061 Pécs, P. O. Box 347, Hungary)